# FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM
(tredje avdelningen i utökad sammansättning)
den 14 maj 1998 *

I mål T-337/94,

**Enso-Gutzeit Oy**, bolag bildat enligt finländsk rätt, Helsingfors, företrätt av advokaterna Ivo Van Bael och Jean-François Bellis, Bryssel, och av Ciarán Keaney, Solicitor of the Law Society of Ireland, delgivningsadress: advokatbyrån Freddy Brausch, 11, rue Goethe, Luxemburg,

sökande,

mot

**Europeiska gemenskapernas kommission**, företrädd av Hans Gerald Crossland och Richard Lyal, rättstjänsten, båda i egenskap av ombud, delgivningsadress: rättstjänsten, Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

svarande,

* Rättegångsspråk: engelska.

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut 94/601/EG av den 13 juli 1994 om ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EG-fördraget, IV/C/33.833 — kartong (EGT L 243, s. 1),

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(tredje avdelningen i utökad sammansättning)

sammansatt av ordföranden B. Vesterdorf samt domarna C. P. Briët, P. Lindh, A. Potocki och J. D. Cooke,

justitiesekreterare: byrådirektören J. Palacio González,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter det muntliga förfarandet som ägde rum mellan den 25 juni och den 8 juli 1997,

följande

**Dom**

## Bakgrund

1 Föreliggande mål gäller kommissionens beslut 94/601/EG av den 13 juli 1994 om ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EG-fördraget, IV/C/33.833 — kartong (EGT L 243, s. 1), ändrat före offentliggörandet genom kommissionens beslut av

den 26 juli 1994 (C(94) 2135 slutlig, nedan kallat beslutet). Genom beslutet bötfälldes 19 tillverkare och leverantörer av kartong inom gemenskapen för att ha överträtt artikel 85.1 i fördraget.

2 Den produkt som beslutet gällde är kartong. I beslutet nämns tre slags kartongkvaliteter, "GC", "GD" och "SBS".

3 Kartongkvaliteten GD (nedan kallad GD-kartong) är en kartong med grå insida (returfiber) som normalt används till förpackningar för andra varor än livsmedel.

4 Kartongkvaliteten GC (nedan kallad GC-kartong) är en kartong med vitt ytskikt som normalt används till livsmedelsförpackningar. GC-kartongen är av högre kvalitet än GD-kartongen. Under den period som beslutet gäller fanns det allmänt en prisskillnad mellan dessa två produkter på omkring 30 procent. I mindre utsträckning används GC-kartong av högre kvalitet även för grafiska ändamål.

5 SBS är en förkortning för helt vit kartong (nedan kallad SBS-kartong). Priset för denna kartongkvalitet ligger omkring 20 procent högre än priset för GC-kartong. Denna kartong används till förpackningar för livsmedel, kosmetika, läkemedel och cigaretter men är i huvudsak ämnad för grafiska ändamål.

6 Genom skrivelse av den 22 november 1990 inkom British Printing Industries Federation, en branschorganisation som företräder majoriteten av tillverkarna av tryckta förpackningar i Förenade kungariket (nedan kallad BPIF), med ett

informellt klagomål till kommissionen. BPIF gjorde gällande att de kartongtillverkare som levererade till Förenade kungariket hade företagit ett antal samtidiga och enhetliga prishöjningar och begärde att kommissionen skulle undersöka om det eventuellt förelåg en överträdelse av gemenskapens konkurrensregler. För att försäkra sig om att detta initiativ offentliggjordes publicerade BPIF ett pressmeddelande. Innehållet i detta meddelande återgavs i branschtidningar under december 1990.

7 Den 12 december 1990 inkom även Fédération française du cartonnage med ett informellt klagomål till kommissionen, i vilket den redogjorde för sin uppfattning om den franska kartongmarknaden i ordalag som liknade dem BPIF använt i sitt klagomål.

8 Den 23 och 24 april 1991 genomförde kommissionens tjänstemän i enlighet med artikel 14.3 i rådets förordning nr 17 av den 6 februari 1962, Första förordningen om tillämpning av fördragets artiklar 85 och 86 (EGT 13, 1962, s. 204, svensk specialutgåva, område 8, volym 1, s. 8, nedan kallad förordning nr 17) utan förvarning samtidiga undersökningar vid ett flertal företag och branschorganisationer inom kartongbranschen.

9 Efter dessa undersökningar begärde kommissionen med stöd av artikel 11 i förordning nr 17 upplysningar och handlingar av samtliga mottagare av beslutet.

10 De uppgifter som framkom av dessa undersökningar och av begäran om upplysningar och handlingar föranledde kommissionen att dra den slutsatsen att de berörda företagen från halvårsskiftet 1986 till april 1991 (i flertalet fall) hade deltagit i åtminstone en överträdelse av artikel 85.1 fördraget.

11 Kommissionen beslutade följaktligen att inleda ett förfarande för tillämpning av sistnämnda bestämmelse. Genom skrivelse av den 21 december 1992 sände kommissionen ett meddelande om anmärkningar till vart och ett av de berörda företagen. Samtliga dessa företag besvarade meddelandet skriftligen. Nio företag begärde att få yttra sig muntligen. Förhöret med dem ägde rum den 7—9 juni 1993.

12 Efter det att förfarandet hade avslutats fattade kommissionen beslutet, som innehåller följande bestämmelser:

*"Artikel 1*

Buchmann GmbH, Cascades SA, Enso-Gutzeit Oy, Europa Carton AG, Finnboard — the Finnish Board Mills Association, Fiskeby Board AB, Gruber & Weber GmbH & Co KG, Kartonfabriek De Eendracht NV (som är verksamt under namnet BPB de Eendracht NV), NV Koninklijke KNP BT NV (tidigare Koninklijke Nederlandse Papierfabrieken NV), Laakmann Karton GmbH & Co KG, Mo och Domsjö AB (MoDo), Mayr-Melnhof Gesellschaft mbH, Papeteries de Lancey SA, Rena Kartonfabrik AS, Sarrió SpA, SCA Holding Ltd (tidigare Reed Paper & Board (UK) Ltd), Stora Kopparbergs Bergslags AB, Enso Española SA (tidigare Tampella Española SA) och Moritz J. Weig GmbH & Co KG har överträtt artikel 85.1 i fördraget genom att deltaga,

— vad beträffar Buchmann och Rena från omkring mars 1988 till i vart fall slutet av år 1990,

— vad beträffar Enso Española i vart fall från mars 1988 till i vart fall slutet av april 1991,

— vad beträffar Gruber & Weber från i vart fall år 1988 till slutet av år 1990,

— vad beträffar övriga fall från halvårsskiftet 1986 till i vart fall april år 1991,

i ett avtal och ett samordnat förfarande som inleddes vid halvårsskiftet 1986 och som innebar att kartongleverantörer inom Europeiska gemenskapen

— samlades regelbundet till hemliga och institutionaliserade möten i syfte att diskutera och enas om en gemensam konkurrensbegränsande branschplan,

— enades om regelbundna prishöjningar för varje produktkvalitet i de olika nationella valutorna,

— planlade och genomförde samtidiga och enhetliga prishöjningar inom hela Europeiska gemenskapen,

— enades om att bibehålla de största tillverkarnas marknadsandelar på konstanta nivåer, men med möjlighet till vissa ändringar,

— allt oftare från och med början av år 1990 vidtog samordnade åtgärder för att kontrollera tillförseln till den gemensamma marknaden i syfte att säkerställa genomförandet av de nämnda samordnade prishöjningarna,

— utbytte information om leveranser, priser, driftstopp, orderstock och kapacitetsutnyttjandegrad för att främja ovannämnda åtgärder.

...

*Artikel 3*

Nedanstående företag åläggs följande böter för de överträdelser som har konstaterats i artikel 1:

...

iii) Enso Gutzeit Oy, böter på 3 250 000 ecu

..."

13 Enligt beslutet begicks överträdelsen inom ramen för ett organ kallat "Product Group Paperboard" (nedan kallat PG Paperboard) som var sammansatt av ett flertal grupper eller kommittéer.

14 Vid halvårsskiftet 1986 tillfördes "Presidents Working Group" (nedan kallad PWG) till detta organ, i vilken företrädare på hög nivå från de största kartongleverantörerna i gemenskapen (omkring åtta företag) ingick.

15 PWG:s verksamhet bestod bland annat i diskussioner om och samordning av marknader, marknadsandelar, priser och kapacitet. I synnerhet fattades allmänna beslut om tidsplanen för och nivån på de prishöjningar som tillverkarna skulle genomföra.

16 PWG rapporterade till "President Conference" (nedan kallad PC), i vilken nästan samtliga verkställande direktörer för de berörda företagen (mer eller mindre regelbundet) deltog. PC sammanträdde två gånger per år under den aktuella perioden.

17 Vid slutet av år 1987 bildades "Joint Marketing Committee" (nedan kallad JMC). Dess huvudsakliga uppgift var dels att besluta om och, i förekommande fall, hur prishöjningar skulle kunna genomföras, dels att ange hur de prisinitiativ som tagits av PWG skulle kunna genomföras i varje land och i förhållande till de viktigaste kunderna för att åstadkomma ett system med likvärdiga priser inom Europa.

18 Slutligen diskuterade den ekonomiska kommittén (nedan kallad COE) bland annat prisvariationerna på de nationella marknaderna och orderstocken samt rapporterade sina slutsatser till JMC eller, fram till slutet av år 1987, till Marketing Committee som var JMC:s föregångare. COE bestod av försäljningsdirektörer från flertalet av de berörda företagen och sammanträdde vid flera tillfällen varje år.

19 Det framgår vidare av beslutet att kommissionen ansåg att PG Paperboards verksamhet främjades av ett informationsutbyte som möjliggjordes genom förvaltningsbolaget Fides med säte i Zürich (Schweiz). Enligt beslutet lämnade flertalet av medlemmarna av PG Paperboard regelbundna rapporter till Fides om order, produktion, försäljning och kapacitetsutnyttjande. Dessa rapporter bearbetades inom ramen för Fides-systemet, och de sammanställda uppgifterna översändes till deltagarna.

20 Sökanden, Enso-Gutzeit Oy (nedan kallad Enso-Gutzeit), som endast tillverkar SBS-kartong, deltog enligt beslutet i PC:s möten. Den var även medlem i Nordic Paperboard Institute (nedan kallat NPI). Kommissionen har ansett att sökanden deltog i den överträdelse som avses i artikel 1 i beslutet från mitten av år 1986 till april 1991.

## Förfarande

21 Sökanden har väckt föreliggande talan genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 14 oktober 1994.

22 Sexton av de andra arton företag som anses ansvariga för överträdelsen har också väckt talan mot beslutet (mål T-295/94, T-301/94, T-304/94, T-308/94, T-309/94, T-310/94, T-311/94, T-317/94, T-319/94, T-327/94, T-334/94, T-338/94, T-347/94, T-348/94, T-352/94 och T-354/94).

23 Sökanden i mål T-301/94, Laakmann Karton GmbH, återkallade sin talan genom skrivelse som inkom till förstainstansrättens kansli den 10 juni 1996, och målet avskrevs genom beslut av den 18 juli 1996 i mål T-301/94, Laakmann Karton mot kommissionen (inte publicerat i rättsfallssamlingen).

24 Fyra finska företag, som är medlemmar av branschorganisationen Finnboard och som i denna egenskap anses solidariskt ansvariga för betalningen av de böter som ålagts Finnboard, har också väckt talan mot beslutet (förenade målen T-339/94, T-340/94, T-341/94 och T-342/94).

25 Slutligen väcktes talan av sammanslutningen CEPI-Cartonboard, till vilken beslutet inte var riktat, som återkallade sin talan genom skrivelse som inkom till förstainstansrättens kansli den 8 januari 1997, och målet avskrevs genom beslut av den 6 mars 1997 i mål T-312/94, CEPI-Cartonboard mot kommissionen (inte publicerat i rättsfallssamlingen).

26 Förstainstansrätten kallade parterna i en skrivelse av den 5 februari 1997 till ett informellt möte, bland annat för att höra deras uppfattning om en eventuell

förening av målen T-295/94, T-304/94, T-308/94, T-309/94, T-310/94, T-311/94, T-317/94, T-319/94, T-327/94, T-334/94, T-337/94, T-338/94, T-347/94, T-348/94, T-352/94 och T-354/94 vad gäller det muntliga förfarandet. Vid detta möte, som ägde rum den 29 april 1997, godtog parterna en sådan förening.

27 Ordföranden för förstainstansrättens tredje avdelning i utökad sammansättning beslutade den 4 juni 1997 att förena de ovannämnda målen vad gäller det muntliga förfarandet på grund av sambandet dem emellan i enlighet med artikel 50 i rättegångsreglerna och biföll den begäran om konfidentiell behandling som sökanden inkommit med i mål T-334/94.

28 Genom beslut av den 20 juni 1997 bifölls en begäran från sökanden i förevarande mål om konfidentiell behandling av en handling som inlämnats som svar på en skriftlig fråga från förstainstansrätten.

29 Förstainstansrätten (tredje avdelningen i utökad sammansättning) beslutade på grundval av referentens rapport att inleda det muntliga förfarandet och vidtog åtgärder för processledning genom att anmoda parterna att besvara vissa skriftliga frågor samt att inkomma med vissa handlingar. Parterna rättade sig efter denna anmodan.

30 Parterna i målen som nämns i punkt 26 ovan utvecklade sin talan och besvarade förstainstansrättens frågor vid sammanträdet som ägde rum mellan den 25 juni och den 8 juli 1997.

## Parternas yrkanden

31 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara beslutet i den del som avser sökanden,

— i andra hand upphäva eller nedsätta böterna,

— förplikta svaranden att ersätta rättegångskostnaderna.

32 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogilla talan,

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

## Yrkandet om ogiltigförklaring av beslutet

33 Sökanden har till stöd för sitt yrkande om ogiltigförklaring av beslutet i den del som avser denna åberopat fyra grunder, nämligen att SBS-kartong inte borde ha omfattats av beslutets tillämpningsområde, att kommissionen inte har bevisat att sökanden deltog i en överträdelse av artikel 85.1 i fördraget, att artikel 190 i fördraget har åsidosatts och att sökandens rätt till försvar har åsidosatts.

34 Det finns anledning att inledningsvis pröva den andra grunden.

*Huruvida kommissionen har bevisat att sökanden deltog i någon form av överenskommelse*

Sammanfattande redogörelse för parternas argument

— Sökandens argument

35 Sökanden har gjort gällande att kommissionen inte har bevisat att sökanden deltog i någon form av överenskommelse.

36 Sökanden har för det första bestritt uppgiften i punkt 121 i övervägandena i beslutet att bilaga 102 till meddelandet om anmärkningar, en anteckning som har erhållits av Rena och som påstås avse NPI:s möte på Arlanda flygplats den 3 oktober 1988, utgör ett bevis för att sökanden deltog i de olagliga förfaranden som avses i beslutet. Kommissionen har nämligen, med stöd av en kallelse till ett sådant möte (bilaga 101 till meddelandet om anmärkningar), dragit slutsatsen att denna anteckning avsåg ett särskilt möte med NPI:s styrelse. Det framgår dock inte på något sätt av denna anteckning att den hänför sig till det i kallelsen avsedda mötet.

37 Mötet med NPI:s styrelse den 3 oktober 1988 hade sammankallats på grund av att Iggesunds Bruk AB, ett företag som tillverkar SBS-kartong och som för närvarande tillhör MoDokoncernen (nedan kallat Iggesunds Bruk), hade för avsikt att inte längre delta i och finansiera verksamheten i "Procarton". Priser diskuterades inte vid detta möte. Vad gäller hänvisningen till verksamheten i "Procarton" (hur produkter skall saluföras och till vem) i ovannämnda bilaga 102, framgår det inte

av denna hänvisning att det var fråga om ett särskilt möte med NPI. Nämnda hänvisning avsåg inte den fråga som debatterades vid det aktuella mötet.

38 Om bilaga 102 skall förstås på så sätt att den innehåller uppgifter om prishöjningar i Förenade kungariket i april 1989, avser inte dessa uppgifter sökanden. Sökanden höjde nämligen inte sitt kartongpris I Förenade kungariket i april 1989 utan i januari 1989. Vidare avsåg inte uppgiften om en prishöjning på kartong avsedd för cigarettindustrin sökanden, eftersom sökanden inte har levererat kartong till cigarettindustrin sedan år 1987 och eftersom sökandens pris på kartong var avsevärt högre än det pris som anges i den aktuella anteckningen. För övrigt nämns inte SBS-kartong uttryckligen i bilaga 102.

39 För det andra har sökanden bestritt kommissionens slutsats i punkt 97 första stycket i övervägandena i beslutet att det tydligt framgår av bilaga 133 till meddelandet om anmärkningar, en anteckning som påträffades hos Iggesund Board Sales Ltd, även det tillhörande MoDokoncernen, att "en prissamverkan förekom mellan tillverkare av bestruken kartong för grafiska ändamål ... när priserna höjdes i Förenade kungariket den 2 april 1990".

40 Upphovsmannen till denna anteckning har förklarat att den härrörde från ett telefonsamtal mellan två anställda vid Iggesund och att uppgiften om "presidents/Enso" i denna anteckning avsåg det faktum att vissa konkurrenter hade för vana att skicka högre tjänstemän från huvudkontoret till Förenade kungariket för att förhandla om priserna. I förhållande till de viktigast kunderna är det nödvändigt att agera på ett sådant sätt, vilket fortfarande görs, eftersom prisförhandlingen är av avgörande betydelse för dessa kunder. Det faktum att "presidents/Enso" nämns i anteckningen utgör således inget bevis för en samordning mellan företag, i synnerhet i fråga om sökanden.

41 Vidare stöder inte tabell F, som är fogad till beslutet och som avser prishöjningen i april 1990 i Förenade kungariket, kommissionens påståenden om att det förekom en prissamverkan mellan sökanden och de övriga företag som utpekas i bilaga 133 till meddelandet om anmärkningar. Sökanden tillkännagav och genomförde nämligen sina prishöjningar mer än en vecka efter det att de andra berörda företagen tillkännagav och genomförde sina prishöjningar.

42 För det tredje framgår det inte av bilaga 44 till meddelandet om anmärkningar, en anteckning som påträffades i en fickkalender tillhörande en anställd vid Feldmühle (inom Storakoncernen), att Feldmühle och de övriga tillverkarna, bland annat sökanden, samordnade priserna och reglerade produktionen i samband med prishöjningen i Förenade kungariket i januari 1987.

43 Den uppgift om sökandens priser som förekommer i denna anteckning ("Enso 86 samma pris som för 85") var allmänt känd i början av år 1987, vilket är den tidpunkt då anteckningen förmodas ha gjorts. För övrigt höjde sökanden sina priser i Förenade kungariket med 10 UKL per ton den 1 december 1986, vilket inte överensstämmer med kommissionens påståenden.

44 Det framgår inte av uppgiften om sökandens orderstock ("ungefär två veckors verksamhet") att det förekom en samordning. Två veckors orderstock är nämligen normal vid årets början, vilket är uppenbart för alla som känner till denna sektor. Kunder som råkar ut för att den normala leverantören höjer sina priser informerar sig vanligen om andra leverantörers leveranstider och använder sedan denna information för att vägra gå med på eller fördröja den prishöjning som har tillkännagivits. Information om olika tillverkares orderstock blir således snabbt känd på hela marknaden.

45 För det fjärde har sökanden bestritt kommissionens påstående att sökandens deltagande i en prissamverkan framgår av det faktum att sökandens prishöjningar "överensstämmer nästan helt" med uppgifterna i bilaga 111 till meddelandet om anmärkningar, vilket är en prislista som påträffades hos Rena. Rena har nämligen förklarat att det inte fick listan av NPI utan av en annan skandinavisk tillverkare under ett möte. Eftersom det är fråga om en odaterad prislista som har erhållits av en okänd skandinavisk tillverkare, kan prislistan inte utgöra bevisning gentemot sökanden. Eftersom sökanden för övrigt tillkännagav sina prishöjningar i Förenade kungariket och Tyskland 6 respektive 21 dagar efter Iggesunds Bruk, framgår det av sökandens verkliga agerande i prisfrågor att den inte deltog i en samordning på detta område.

46 För det femte har sökanden bestritt riktigheten av Storas åsikt (bilaga 38 till meddelandet om anmärkningar) att Finnboard informerade sökanden om resultaten av PWG:s möten. Sökanden har aldrig varit medlem i Finnboard och denna har aldrig bemyndigats att företräda sökanden. Vad gäller frågan huruvida Finnboard har informerat sökanden om resultatet av PWG:s möten är det irrelevant huruvida det eventuellt fanns några band mellan Finnboard, PWG, JMC och NPI. Vidare har Stora aldrig förklarat att information överfördes och diskuterades inom ramen för NPI:s verksamhet, vilket kommissionen påstått.

47 Kommissionen godtog aldrig att den aktuella bilagan bevisar att det förelåg ett band mellan PG Paperboard och flera andra tillverkare som utpekades av Stora. Bland de företag som påstås ha informerats om resultatet av PWG:s möten har Stora inte bara pekat ut Strömsdahl, ett finskt företag som är medlem i NPI, utan även två andra spanska bolag som inte avses i beslutet.

48 För det sjätte har sökanden bestritt att den på grund av sitt medlemskap i NPI erhöll information om PWG:s eller COE:s möten. Det kan inte heller presumeras att sökanden erhöll sådan information.

49 För det sjunde är kommissionens påstående att PC bedrev olaglig verksamhet före år 1987 (punkt 35 i övervägandena i beslutet) grundlöst. Kommissionen har gjort en felaktig tolkning av Storas förklaringar (bilaga 39 till meddelandet om anmärkningar) som kommissionen har stött sig på.

50 I motsats till vad som anges i punkt 41 i övervägandena i beslutet är protokollen från PC:s möten inte missvisande. Sökandens företrädare vid PC:s möte har bekräftat att informationsutbyte om priser inte ägde rum i deras närvaro.

51 Vidare kan den anteckning som påträffades hos Mayr-Melnhofs försäljningsagent (bilaga 61 till meddelandet om anmärkningar) inte anses bevisa att prisdiskussioner fördes inom PC. Kommissionen uppgav nämligen i meddelandet om anmärkningar att den inte ens visste om anteckningen avsåg ett möte med PC.

52 För det åttonde har sökanden bestritt riktigheten av påståendet i beslutet (punkterna 38 och 41 i övervägandena) att PWG lämnade exakta uppgifter till PC om utbud och efterfrågan och att de verkställande direktörer som deltog i PC:s möten informerades om de prisbeslut som fattades av PWG och om den information som skulle vidarebefordras till de respektive försäljningsavdelningarna i syfte att genomföra prisinitiativen. Detta påstående är inte bevisat enbart med hänvisning till Storas förklaringar.

53 De fyra exempel som kommissionen har hänvisat till i sin svarsinlaga i syfte att fastställa att det förelåg ett samband mellan PC:s och PWG:s möten och sökandens prissättning bevisar inte detta påstående. Det är nämligen inte möjligt att fastställa något som helst samband mellan de möten med PC som sökanden deltog i och sökandens prissättning.

54 För det nionde utgör handlingarna om prishöjningarna inte ett indicium på att sökanden deltog i en överträdelse av artikel 85.1 i fördraget. Det framgår tvärtom av dessa handlingar att sökanden inte deltog i någon form av överträdelse. Det framgår av en allmän jämförelse mellan sökandens prishöjningar och de prishöjningar som Iggesunds Bruk och Finnboard genomförde att de genomförda höjningarnas datum och storlek skiljer sig åt i väsentlig utsträckning.

55 Det faktum att Iggesunds Bruks och sökandens prishöjningar i viss mån överensstämmer med varandra kan förklaras av normal konkurrens. På grund marknadens funktion har företagen möjlighet att höja sina priser ungefär vid samma tidpunkt. I sökandens fall berodde prishöjningarna antingen på höjda produktionskostnader eller på ändrade marknadspriser. När sökanden via sina kunder eller fackpressen fick reda på att en annan tillverkare hade för avsikt att höja priserna, utnyttjade sökanden detta för att höja sina egna priser om den ansåg att marknaden kunde acceptera en sådan höjning.

56 I detta sammanhang kan ett parallellt agerande endast utgöra bevisning för en samordning om samordningen är den enda möjliga förklaringen (domstolens dom av den 31 mars 1993 i de förenade målen C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 och C-125/85—C-129/85, Ahlström Osakeyhtiö m. fl. mot kommissionen, REG 1993, s. I-1307, svensk specialutgåva, häfte 14). Även om kommissionen skulle ha tillgång till annan bevisning än de handlingar som avser priser, vilket sökanden har förnekat, hade kommissionen ändå varit tvungen att undersöka de olika likheterna mellan priserna för att kontrollera om de kunde förklaras på annat sätt än av en samordning.

57 Slutligen har sökanden väldigt noga undersökt varje påstått samordnat prisinitiativ som sökanden enligt kommissionen deltog i. Enligt sökanden framgår det även av denna kontroll att sökanden inte deltog i någon form av samverkan, eftersom det för varje prishöjning framgår att höjningarnas datum och storlek skiljer sig åt i väsentlig utsträckning.

— Kommissionens argument

58 Kommissionen har betonat att den kom fram till att en enda överträdelse hade begåtts. Denna bestod i en "gemensam konkurrensbegränsande branschplan" som omfattade prishöjningar, en överenskommelse om marknadsandelar, samordnade åtgärder i syfte att kontrollera tillförseln till marknaden och ett utbyte av information om företagens verksamhet för att stödja dessa åtgärder (punkt 116 och följande punkter i övervägandena i beslutet). Vidare deltog alla företag som beslutet riktade sig till i denna överträdelse bestående i en politik inriktad på "pris framför kvantitet" (punkt 129 och följande punkter i övervägandena i beslutet) som samtliga tillverkare tillämpade. Följaktligen är det irrelevant att en särskild tillverkare inte deltog i ett visst möte eller inte genomförde varje del av överenskommelsen.

59 Sökanden kan inte splittra den bevisning som kommissionen har åberopat gentemot sökanden genom att göra gällande att varje uppgift inte visar något i sig. Samtliga indicier på att sökanden deltog i en överenskommelse skall nämligen bedömas i ett sammanhang i syfte att kontrollera huruvida det föreligger tillräckligt med samstämmiga uppgifter till stöd för kommissionens påståenden (domstolens dom av den 14 juli 1972 i mål 48/69, ICI mot kommissionen, REG 1972, s. 619, svensk specialutgåva, häfte 2). Kommissionens samtliga argument skall tolkas mot bakgrund av dessa allmänna överväganden, eftersom kommissionen aldrig har påstått att varje bevisuppgift som görs gällande gentemot sökanden är tillräcklig för att bevisa alla de anmärkningar som har riktats mot den.

60 Vad gäller sökandens argument som avser var och en av bevisuppgifterna, har kommissionen för det första vidhållit att bilaga 102 till meddelandet om anmärkningar (se ovan punkt 36) bekräftar att sökanden deltog i överträdelsen.

61 Kommissionen har erinrat om att kallelsen till NPI:s möte den 3 oktober 1988 på Arlanda flygplats (bilaga 101 till meddelandet om anmärkningar) bland annat var

riktad till Paronen (Enso-Gutzeit) och till Kordal (Rena) samt att bilaga 102 till meddelandet om anmärkningar utgör de anteckningar som Kordal gjorde under detta möte. Sökanden har för övrigt vitsordat att Paronen deltog i mötet på Arlanda flygplats den 3 oktober 1988 för att diskutera verksamheten inom "Procarton". En hänvisning till verksamheten inom "Procarton" finns i den aktuella anteckningen.

62 Även om det i den aktuella anteckningen inte på något sätt hänvisas till SBS-kartong i sig, kvarstår dock faktum att den Ensocoat-kvalitet som sökanden tillverkar direkt konkurrerar med vissa kvaliteter GC 1-kartong avsedd för grafiska ändamål. Sökanden höjde sina priser i vissa länder i april 1989 (tabell D fogad till beslutet) och den behövde inte höja sina priser i Förenade kungariket, eftersom den redan från och med den 23 januari 1989 hade höjt sina priser i detta land med 50 UKL, det vill säga exakt samma belopp som anges i bilaga 102 till meddelandet om anmärkningar. Denna höjning fördröjdes fram till april 1989 i de flesta kundernas fall.

63 Slutligen höjde Iggesunds Bruk sina priser lika mycket i Förenade kungariket från den 9 januari 1989.

64 Vad för det andra beträffar bilaga 133 till meddelandet om anmärkningar (se ovan punkt 39) är Iggesunds krystade förklaring till betydelsen av ordet "presidents" i den aktuella anteckningen inte trovärdig, eftersom förklaringen inte stöds av den skriftliga bevisning som kommissionen förfogar över utan tvärtom är oförenlig med denna bevisning.

65 Påståendet att det framgår av bilaga 133 till meddelandet om anmärkningar att prishöjningen i april 1990 i Förenade kungariket på grafiska kvaliteter var samordnad bekräftas av bevisningen. De skillnader som sökanden har pekat på angående de företag som tillkännagav prishöjningar och angående datum för dessa prishöjningar motsäger inte förekomsten av en samverkan. För varje prisinitiativ kom man inom PWG överens om i vilken ordning PWG:s medlemmar skulle tillkän-

nage sina prishöjningar, medan de övriga företagen kunde välja när de skulle tillkännage sina prishöjningar (punkt 72—73 i övervägandena i beslutet). Följaktligen utgör beskaffenheten av prishöjningarna i april 1990 ett tillräckligt bevis på att det existerade en samverkan.

66 Det faktum att upphovsmannen till bilaga 133 till meddelandet om anmärkningar regelbundet deltog i möten med Paper Agents Association, i synnerhet de möten under vilka prishöjningarna i april 1990 planlades, och det faktum att anteckningens datum ligger nära det datum då det relevanta mötet med JMC ägde rum utgör uppgifter som bekräftar att anteckningen kan användas som bevisning för att samordningen ägde rum. Det är i detta sammanhang irrelevant att sökanden inte deltog i JMC:s möten och att den inte deltog i de ifrågavarande mötena med Paper Agents Association. Även om sökanden inte deltog i all verksamhet inom ramen för överenskommelsen, hade den en roll i systemet i dess helhet (punkt 121 i övervägandena i beslutet).

67 De frapperande likheterna mellan de priser som framgår av bilaga 133 till meddelandet om anmärkningar och de priser som framgår av annan bevisning (bilagorna 113 och 130 till meddelandet om anmärkningar) stöder också att kommissionens påståenden om en prissamverkan i april 1990 är välgrundade.

68 Alla de tillverkare som nämns i bilaga 133 till meddelandet om anmärkningar höjde sina katalogpriser i Förenade kungariket med liknande eller samma belopp. Prishöjningarna i Förenade kungariket uppgick till mellan 50 och 60 UKL för de olika kvaliteterna (handling F-5-6, F-12-7 till F-12-9 och F-3-2 i prisbilagorna) och — vilket är av avgörande betydelse — sökandens, Finnboards och Iggesunds Bruks prishöjningar i procent på de relevanta kvaliteterna motsvarande varandra i stor utsträckning. Finnboard och sökanden höjde nämligen sina priser med 8,5 procent medan Iggesunds Bruk höjde sina priser med 8 procent. Likheterna mellan prishöjningarna är än mer frapperande avseende andra år, eftersom sökanden och

Iggesunds Bruk höjde sina priser med 50 UKL i oktober 1988 och med 60 UKL i oktober 1989. Vad gäller sistnämnda prishöjning skall hänsyn även tas till det faktum att sökandens prishöjningar motsvarade de höjningar som framgår av bilaga 111 till meddelandet om anmärkningar (se nedan punkt 72 och följande punkter).

69 För det tredje har kommissionen i fråga om bilaga 44 till meddelandet om anmärkningar betonat att sökandens namn finns med på en lista över ett flertal tillverkare tillsammans med uppgifter om priser, orderstock och driftstopp, vilka inte kan anses vara allmänt känd information. Under dessa omständigheter är det av mindre betydelse att det var känt att sökandens priser var desamma år 1986 som år 1985 och att hänvisningen till sökandens priser i sig kan anses vara en oskyldig uppgift.

70 Sökanden höjde nämligen sina priser i december 1986 på samma gång som de övriga tillverkarna av GC-kartong av grafisk kvalitet och SBS-kartong. Det bevis på en samordning som anteckningen i fickkalendern utgör bekräftas följaktligen av de prishöjningar som de ifrågavarande tillverkarna genomförde.

71 Inte heller kan uppgiften om storleken på sökandens orderstock, som nämns i bilaga 44 till meddelandet om anmärkningar, anses vara allmänt känd.

72 För det fjärde har kommissionen i fråga om den prislista som påträffats hos Rena (bilaga 111 till meddelandet om anmärkningar) erinrat om att enligt Rena erhöll deras dåvarande verkställande direktör denna lista vid ett möte i Stockholm med andra skandinaviska tillverkare i samband med ett möte med NPI (punkt 80 i övervägandena i beslutet). Listan påträffades bland handlingar som avsåg NPI och Rena kunde inte lämna en exakt uppgift om var och från vem den hade erhållit listan, även om den berörda personen inte trodde att han hade fått den av NPI i sig.

73 Denna prislista utgör ett starkt bevis för en samordning, eftersom sökandens prishöjningar i oktober 1989 på samtliga marknader nästan alltid överensstämde med prishöjningarna för bestruken SBS-kartong i nämnda lista (se tabell E fogad till beslutet). Även de prishöjningar som tillkännagavs av de övriga tillverkarna motsvarade prishöjningarna i listan. Under dessa omständigheter är de skillnader som sökanden har pekat på mellan datumen för tillkännagivande av prishöjningarna utan betydelse.

74 För det femte har kommissionen vidhållit att Storas förklaring (bilaga 38 till meddelandet om anmärkningar) att sökanden informerades av Finnboard om resultaten av PWG:s möten utgör ytterligare bevis för att sökanden deltog i överenskommelsen. Finnboards representant var nämligen ordförande i NPI, i vilken sökanden var medlem, och företrädde NPI i PWG och JMC. Han var till och med ordförande i PWG från och med maj 1988. Det sätt på vilket informationen enligt Stora överfördes och diskuterades i NPI bekräftas av annan bevisning, såsom bilaga 102 till meddelandet om anmärkningar (se ovan punkt 60 och följande punkter), det faktum att Rena tilldelades prislistor vid NPI:s möten och det faktum att Fiskeby erkänt att det verkligen gick till på detta sätt (punkt 46 i övervägandena i beslutet).

75 Kommissionen har betonat att den inte har bundit sökanden till överenskommelsen enbart till följd av dess medlemskap i en yrkessammanslutning.

76 Vad för det sjätte beträffar sökandens medlemskap i NPI har kommissionen påpekat att även om det visserligen inte utifrån det faktum att ett företag är medlem i en yrkessammanslutning går att dra slutsatsen att företaget känner till all den information som sammanslutningen förfogar över, föreligger det i förevarande fall en rad bevis för att sökanden, som var medlem i NPI:s styrelse och Marketing Committee, erhöll relevant information som den sedan använde sig av.

77 För det sjunde har kommissionen med stöd av Storas förklaringar vidhållit att PC:s möten hade ett konkurrensbegränsande syfte. Det är irrelevant att protokollen från PC:s möten är intetsägande i och med att en överenskommelses medlemmar uppenbarligen anstränger sig för att dölja överenskommelsens existens. Det framgår emellertid i förevarande fall av Storas förklaringar vad PC:s diskussioner verkligen handlade om. Dessa förklaringar stöds av Roos förklaring (en tidigare medlem av direktionen vid Feldmühle tillhörande Storakoncernen), som Weig överlämnade till kommissionen, och den anteckning som påträffades hos Mayr-Melnhofs försäljningsagent (bilaga 61 till meddelandet om anmärkningar).

78 För det åttonde har kommissionen förkastat sökandens påstående att det inte är bevisat att de övriga företagen informerades om resultaten av PWG:s möten vid PC:s möten. Enligt Stora diskuterade nämligen PC frågor om priser och överkapacitet. Från och med år 1986 lämnade PWG exakta uppgifter till PC om utbud och efterfrågan på marknaden och om vilka åtgärder som borde vidtas för att reglera denna. Deltagarna i PC:s möten informerades således om de beslut som fattats av PWG, bland annat i fråga om priser, och om vilka instruktioner som skulle lämnas till deras försäljningsagenter i syfte att genomföra dessa beslut. Mot bakgrund av Storas förklaringar kan Enso-Gutzeit således inte hävda att bolaget aldrig deltog i prisdiskussioner inom PC.

79 Storas uttalanden bekräftas av Roos förklaring (se ovan punkt 77). Det framgår av denna förklaring att när ett möte med PC ägde rum efter ett möte med PWG, rapporterades innehållet i diskussionerna vid det sistnämnda mötet till PC.

80 Kommissionen har gett exempel på förhållandet mellan vissa möten med PC, med PWG och sökandens prissättning. Slutsatsen att sökanden informerades om de beslut i prisfrågor som fattades av PWG bekräftas av det faktum att sökanden tillkännagav och genomförde prishöjningarna efter PC:s möten.

81 Slutligen har kommissionen erinrat om att den exakta dagen då en föreslagen prishöjning genomfördes kunde variera beroende på vilken kund, produkt eller nationell marknad det var fråga om (punkt 72 i övervägandena i beslutet). Detta datum kunde till och med variera från ett företag till ett annat, eftersom ett företag tog initiativ till prishöjningen och de övriga följde efter (punkt 73 i övervägandena i beslutet). Det är följaktligen oundvikligt att en analys av prishöjningarna kommer att uppdaga skillnader mellan företagen.

82 Den av sökanden åberopade domen i ovannämnda målet Ahlström Osykeyhtiö m. fl. mot kommissionen är inte relevant i förevarande fall. Den domen rörde endast frågan huruvida en parallellism i prisfrågor i sig kan utgöra bevis för en samordning. I förevarande fall skall däremot den verksamhet bestående i att fastställa priserna som PG Paperboards medlemmar har ägnat sig åt bedömas mot bakgrund av den samlade bevisningen och, eftersom det finns en hel del bevis för en samverkan, likheterna mellan priserna stöder denna bevisning, vilka inte enbart kan förklaras av en parallellism.

83 Genom sökandens ytterst noggranna jämförelse mellan sina prishöjningar och Iggesunds Bruks och Finnboards prishöjningar har endast några mindre betydande skillnader mellan datumen för tillkännagivande uppdagats.

Förstainstansrättens bedömning

84 Enligt artikel 1 i beslutet har de företag som avses i denna artikel överträtt artikel 85.1 i fördraget genom att under referensperioden ha deltagit i ett avtal och samordnat förfarande som innebar att kartongleverantörer inom gemenskapen bland annat "enades om regelbundna prishöjningar för varje produktkvalitet i de olika nationella valutorna" och "planlade och genomförde samtidiga och enhetliga prishöjningar inom hela Europeiska gemenskapen", "enades om att bibehålla de största tillverkarnas marknadsandelar på konstanta nivåer, men med möjlighet till

vissa ändringar" samt "allt oftare från och med början av år 1990 vidtog samordnade åtgärder för att kontrollera tillförseln till den gemensamma marknaden i syfte att säkerställa genomförandet av de nämnda samordnade prishöjningarna".

85 Kommissionen anger i beslutet vilka uppgifter som låg till grund för kommissionens bedömning att sökanden deltog i den samverkan som avses i beslutet.

86 I punkt 121 i övervägandena anges följande:

"... [Sökanden] deltog endast i 'President Conferences' och var den enda tillverkaren som aldrig deltog i några möten med JMC. För att visa att Enso-Gutzeit deltog i överträdelsen stöder sig kommissionen inte bara på det faktum att Enso-Gutzeit deltog i 'President Conferences'. Andra bevis för att Enso-Gutzeit var inblandad utgörs bland annat av det faktum att den både var medlem i NPI:s styrelse och 'Marketing Committee', ett organ vars roll i samverkan tydligt har visats, att Enso-Gutzeits deltagande i mötet på Arlanda noterats av Rena (övervägande 58), de olika hänvisningarna i Iggesunds anteckningar till prishöjningarna i april 1990 (övervägande 97) och (i den mån de är tillgängliga) Enso-Gutzeits egen verksamhetsdokumentation, som inte bara visar att Enso-Gutzeits prishöjningar hela tiden överensstämmer med Iggesunds Bruks prishöjningar, som är den andra stora tillverkaren av SBS-kartong, utan även att Enso-Gutzeits priser för oktober 1989 nästan helt överensstämde med NPI:s prislista som har erhållits av Rena (övervägande 80). Denna direkta och indirekta bevisning medför sammantaget att det inte rimligen kan råda några tvivel om att Enso-Gutzeit deltog i ett system med samverkan."

87 För att kunna bedöma huruvida kommissionen lyckats bevisa att sökanden deltog i en överträdelse av artikel 85.1 i fördraget från mitten av år 1986 till april månad 1991, är det lämpligt för det första att undersöka syftet med PC:s möten, ett organ i vilket sökanden var aktiv under den ifrågavarande perioden, för det andra kommissionens bevisning som direkt hänför sig till sökanden, för det tredje att undersöka huruvida sökanden deltog i den påstådda överträdelsen på grund av sitt

medlemskap i NPI och för det fjärde att undersöka sökandens verkliga agerande i prisfrågor.

— Syftet med PC:s möten

88 Det är klarlagt att sökanden deltog regelbundet i detta organs möten (se tabell 3 fogad till beslutet). Kommissionen har emellertid inte framfört någon bevisning angående syftet med de möten som det är fastställt att sökanden deltog i. När kommissionen hänvisar till deltagandet som ett bevis för företagets deltagande i en överträdelse av artikel 85.1 i fördraget, grundar den sig följaktligen utan tvekan på den allmänna beskrivning av syftet med detta organs möten som ges i beslutet samt på de bevis som åberopas däri till stöd för denna beskrivning.

89 I detta hänseende är beskrivningen av syftena med PC:s verksamhet, som särskilt omnämns i punkt 41—43 i övervägandena i beslutet, baserad på Storas förklaringar (bilaga 39 till meddelandet om anmärkningar). Kommissionen har gjort gällande att Stora har medgett att "'President Conference' diskuterade samordnad prissättning" (punkt 41 tredje stycket i övervägandena; se även punkt 75 andra stycket i övervägandena). Detta medgivande stöds enligt kommissionen av en anteckning som påträffades hos Mayr-Melnhofs försäljningsagent i Förenade kungariket (bilaga 61 till meddelandet om anmärkningar). Vidare informerades de verkställande direktörer som deltog i PC:s möten om de beslut som fattats av PWG och om de instruktioner som skulle vidarebefordras till deras försäljningsavdelningar i syfte att genomföra prisinitiativen (punkt 41 första stycket i övervägandena). Det har även preciserats att PC fick del av PWG:s bedömning avseende exakta uppgifter om "utbud och efterfrågan på marknaden och om vilka åtgärder som borde vidtas för att reglera denna" (punkt 38 första stycket i övervägandena i beslutet).

90 Enligt punkt 53 första stycket i övervägandena i beslutet framgår det av en konfidentiell skrivelse av den 28 december 1988, från Mayr-Melnhof-koncernens försäljningschef i Tyskland (Katzner) till Mayr-Melnhofs verkställande direktör i

Österrike (Gröller) (bilaga 73 till meddelandet om anmärkningar) att "ett avtal träffades i slutet av år 1987 inom ramen för 'President Conference' och PWG om frågor som gällde reglering av kvantiteter och prisdisciplin."

91 Kommissionen stöder sitt påstående att PC:s möten hade ett konkurrensbegränsande syfte i huvudsak på Storas förklaringar. Flera företag som deltog i PC:s möten, bland annat sökanden, har emellertid bestritt att detta påstående är riktigt. Utan stöd av annan bevisning kan följaktligen Storas förklaringar om PC:s roll inte anses utgöra tillräckliga bevis för syftet med nämnda organs möten.

92 Bilaga 61 till meddelandet om anmärkningar (se punkt 68 ovan) är en handling som härrör från ett möte i Wien den 12 och den 13 december 1986. Den innehåller följande upplysning:

"Prispolitiken i Förenade kungariket

Representanten för Weig var närvarande vid ett nyligen hållet möte med Fides, under vilket denne förklarade att de tyckte att 9 procent var en för hög procentsats för Förenade kungariket och att de insisterade på 7 procent!! Besvikelsen är stor, eftersom detta utgör 'förhandlingsnivån' för samtliga. Prispolitiken för Förenade kungariket kommer att föras av RHU med stöd av [Mayr-Melnhof] även om detta medför en *tillfällig* minskning av kvantiteten trots att vi anstränger oss för att bibehålla målet med 9 procent (vilket återstår att se). [Mayr-Melnhof/FS] bedriver en politik som syftar till att öka deras marknadsandel i Förenade kungariket, men vinstminskningen är allvarlig och vi måste kämpa för att återta kontrollen över priset. [Mayr-Melnhof] bestrider inte det faktum att det är känt att de har ökat sin kvantitet i Tyskland med 6 000, eftersom detta inte gör saken bättre!"

93 Det möte med Fides till vilket hänvisas i början av det citerade stycket är enligt Mayr-Melnhof (svar på en begäran om upplysningar, bilaga 62 till meddelandet om anmärkningar) förmodligen PC:s möte den 10 november 1986. Det framgår dock av tabell 3 fogad till beslutet att sökanden inte var närvarande vid detta möte.

94 Det kan konstateras att den aktuella handlingen bekräftar att Weig har reagerat genom att lämna uppgifter om sin framtida prispolitik i Förenade kungariket med avseende på en ursprunglig prishöjningsnivå.

95 Den kan emellertid inte anses utgöra bevis för att Weig har reagerat på den fastställda nivån för höjningen av det pris som överenskommits mellan de företag som träffats inom ramen för PG Paperboard vid ett tidigare tillfälle än den 10 november 1986.

96 Kommissionen har inte åberopat några andra bevis med denna innebörd. Vidare kan Weigs hänvisning till en prishöjning på "9 procent" förklaras av meddelandet från Thames Board Limited den 5 november 1986 om en prishöjning i Förenade kungariket (bilaga A-12-1). Detta meddelande offentliggjordes med kort varsel, såsom framgår av ett pressklipp (bilaga A-12-3). Slutligen har kommissionen inte förebringat någon annan handling som skulle kunna utgöra ett direkt bevis för att diskussioner om prishöjningarna ägde rum under PC:s möten. Mot denna bakgrund kan det inte uteslutas att Weigs yttrande, såsom det återges i bilaga 61 till meddelandet om anmärkningar, gjordes utanför PC:s möte den 10 november 1986, vilket Weig vid upprepade tillfällen hävdat under sammanträdet.

97 Vad gäller bilaga 73 till meddelandet om anmärkningar, vilken kommissionen stöder sig på i beslutet (se punkt 90 ovan), påpekar förstainstansrätten att skrivelsens upphovsman som inledning erinrat om det nära samarbete avseende Europa som bedrevs inom "VD-kretsen" ("Präsidentenkreis"). Detta uttryck har tolkats av Mayr-Melnhof så att det avser såväl PWG som PC i mer allmän bemärkelse, det

vill säga utan hänvisning till en händelse eller särskilt möte (bilaga 75 till meddelandet om anmärkningar, punkt 2. a).

98 Även om det i förevarande mål inte har bestritts att bilaga 73 till meddelandet om anmärkningar utgör ett bevis som bekräftar Storas förklaringar avseende dels förekomsten av en samverkan kring marknadsandelar mellan de företag som ingick i "VD-kretsen", dels en samverkan kring driftstoppen mellan samma företag, har kommissionen dock inte framfört några andra bevis som bekräftar att PC:s syfte bland annat var att diskutera en samverkan kring marknadsandelar och en reglering av produktionskvantiteten. Följaktligen kan uttrycket "VD-kretsen" ("Präsidentenkreis") i bilaga 73 till meddelandet om anmärkningar, trots de förklaringar som Mayr-Melnhof gett, inte tolkas som en hänvisning till något annat organ än PWG.

99 Slutligen kan inte Storas påstående att PC bland annat hade till syfte att informera de verkställande direktörerna om de beslut som fattats av PWG och om de instruktioner som skulle vidarebefordras till deras försäljningsavdelningar i syfte att genomföra prisinitiativen (bilaga 39 till meddelandet om anmärkningar, punkt 8) anses bekräftas av den förklaring som en tidigare ledamot av Feldmühles ledning, Roos, lämnade den 22 mars 1993.

100 I sin förklaring som tillsändes sökanden under det administrativa förfarandet, på vilken kommissionen stöder sig (se punkt 77 ovan), har Roos bland annat påpekat följande: "Innehållet i de diskussioner som fördes inom PWG vidarebefordrades till de företag som inte var företrädda inom gruppen i samband med de verkställande direktörernas sammanträde som följde direkt efter, eller om det inte förekom ett sådant sammanträde direkt efteråt, vid JMC:s möte." Denna handling, som inte uttryckligen har åberopats i beslutet till stöd för kommissionens påståenden beträffande syftet med PC:s möten, kan i alla händelser inte anses som ett ytterligare bevis som kan läggas till Storas förklaringar. Dessa förklaringar är nämligen en syntes av de svar som lämnats av vart och ett av de tre företag som ingick i

Stora-koncernen vid tiden för överträdelsen, däribland Feldmühle, och den tidigare medlemmen av direktionen vid det sistnämnda företaget utgör utan tvekan en av källorna till Storas egna förklaringar.

101 Med anledning av det ovan anförda är det inte bevisat att sökanden deltog i en överträdelse av artikel 85.1 i fördraget genom att delta i PC:s möten.

— Den direkta bevisningen

102 För att bevisa att sökanden deltog i en överträdelse av artikel 85.1 i fördraget har kommissionen i beslutet åberopat två handlingar i vilka sökanden uttryckligen nämns. Dessa handlingar, det vill säga bilagorna 44 och 133 till meddelandet om anmärkningar, utgör enligt kommissionen ett direkt bevis för att sökanden deltog i en samverkan med ett konkurrensbegränsande syfte. Dessa handlingar skall undersökas separat.

103 Vad inledningsvis beträffar bilaga 44 till meddelandet om anmärkningar, som är handskrivna anteckningar på sidorna för den 15 till den 17 januari 1987 i en kalender tillhörande en anställd vid Feldmühle (inom Storakoncernen), anser kommissionen att den utgör "ett ytterligare bevis för samordning" av prishöjningar i Förenade kungariket i januari 1987 (punkt 75 tredje stycket i övervägandena i beslutet).

104 Dessa anteckningar har dock inte det bevisvärde som svaranden påstår. De utgörs av handskrivna kommentarer i vilka flera kartongtillverkare samt uppgifter, i allmänhet gamla, om priser och driftstopp nämns. Det är emellertid inte möjligt att fastställa anteckningarnas ursprung med ledning av de uppgifter som de innehåller

och inte heller om de nedtecknats vid ett möte eller vid ett telefonsamtal eller om det är fråga om minnesanteckningar avsedda för upphovsmannen.

105 Även om dessa anteckningar skulle avse ett möte, är detta möte inte identifierat, vilket innebär att det inte kan uteslutas att det var ett internt möte inom företaget Feldmühle. Eftersom anteckningarna dessutom sannolikt gjordes kring mitten av januari 1987, kan de inte utgöra bevis för att genomförandet av prishöjningen, "inklusive av TBM", var ett resultat av en samordning, utan denna uppgift kan enbart anses som ett konstaterande. Det framgår nämligen av tabell A fogad till beslutet att Thames Board Mills Ltd (TBM) den 5 november 1986 tillkännagav att den skulle höja sina priser i Förenade kungariket (se även bilaga A-12-1).

106 Vissa uppgifter i anteckningarna är dessutom av sådant slag att de motsäger kommissionens påstående att nämnda anteckningar skulle bekräfta förekomsten av en samverkan kring beslutet att höja priset i Förenade kungariket. I synnerhet påpekandena enligt vilka direktören för Feldmühle hade förklarat sig vara "skeptisk" till Kopparfors (inom Storakoncernen) och ansåg att Mayr-Melnhof agerade "oansvarigt" ("ohne Verantwortung") kan inte betraktas som stöd för kommissionens påstående. Detsamma gäller följande omnämnande: "Finnboard: Preisautonomie auch f. Tako" ("Finnboard: prisautonomi även för Tako").

107 Vad gäller sökanden anges vidare följande:

"Ensos produktion mindre än planerat år 1986
Enso 86 samma pris som 85 ...
ungefär två veckors verksamhet."

108 Det faktum att dessa uppgifter om sökanden fanns med i en handling som ett konkurrerande företag upprättat, troligen i mitten av januari 1987, kan inte anses utgöra bevis för att sökanden deltog i en samordning mellan företag. Dessa uppgifter kan nämligen ha erhållits av Feldmühles kunder.

109 Den enda uppgiften om sökanden som inte förefaller vara av äldre datum, det vill säga uppgiften om sökandens orderstock, är inte så exakt att den nödvändigtvis måste komma från sökanden. I detta sammanhang skall det påpekas att kommissionen utan stöd har bestritt sökandens påstående, vilket vid ett första påseende förefaller vara rimligt, att kartongtillverkarnas kunder i allmänhet kände till sina leverantörers orderstock.

110 Med hänvisning till en handling avseende utvecklingen av de priser som sökanden har fakturerat en av sina brittiska kunder har sökanden slutligen vitsordat att den i december 1986 höjde sina priser på SBS-kartong i Förenade kungariket med 10 UKL/ton. Denna höjning visar sig dock vara mycket mindre än den höjning som företagen i PG Paperboard påstås ha kommit överens om (se punkt 74 sista stycket i övervägandena i beslutet). Eftersom kommissionen inte har framfört några bevis för att vad sökanden anfört är fel, anser förstainstansrätten att kommissionens påstående att bilaga 44 i meddelandet om anmärkningar utgör ytterligare bevis för en samordnad prishöjning i Förenade kungariket i januari 1987 saknar grund med avseende på sökanden.

111 Med anledning av det ovan anförda kan inte bilaga 44 till meddelandet om anmärkningar anses utgöra bevis för att sökanden deltog i en överträdelse av artikel 85.1 i fördraget.

112 Vad beträffar bilaga 133 till meddelandet om anmärkningar, en handling som påträffades hos Iggesund Board Sales Ltd, har kommissionen förklarat följande (punkt 97 andra och femte styckena i övervägandena i beslutet):

"Det framgår tydligt av en annan anteckning som påträffats hos Iggesund Board Sales i samband med undersökningarna att det förelåg en prissamverkan mellan tillverkare av bestruken kartong för grafiska ändamål (bland annat SBS och GC av högre kvalitet) i samband med de prishöjningar som trädde i kraft den 2 april 1990 i Förenade kungariket. Förutom ett antal anteckningar om storleken på prishöjningen, två hänvisningar till 'presidents' och en hänvisning till 'Enso/Finnboard/Strömsdahl', innehåller anteckningen en lista över högre tjänstemän eller direktörer från Iggesund, Kopparfors, Enso-Gutzeit och Finnboard. Dessa tillverkare var de huvudsakliga leverantörerna av grafisk kvalitet i Förenade kungariket.

...

Det föreligger ett antal frapperande likheter mellan de priser angående Förenade kungariket som förekommer i denna anteckning, de priser som anges i [Mayr-Melnhofs] anteckning från JMC:s möte den 11 januari 1990 (övervägande 84) och de priser som förekommer i Kopparfors anteckning från mötet den 23 januari 1990 med [Paper Agents Association]."

113 Enligt Iggesunds Bruk har handlingen upprättats mellan den 3 och den 14 januari 1990 (punkt 97 fjärde stycket i övervägandena i beslutet). Dessa handlingar har följaktligen upprättats före de datum då Iggesunds Bruk och sökanden tillkännagav att de skulle höja priserna under april månad 1990, det vill säga den 24 januari respektive den 9 februari 1990.

114 Denna odaterade bilaga utgörs av ett papper som förefaller vara indelat i tre delar och som innehåller väldigt osystematiskt handskrivna kommentarer. De ord och siffror som är nedtecknade på detta papper, såsom "SBS", "Presidents", "Anything Goes", "Buddy", "780", "805/850" "£55/850", "£815/35" förefaller inte ha något samband sinsemellan. Det är inte med hjälp av detta papper möjligt att fastställa huruvida anteckningarna på detta har gjorts vid ett möte med konkurrenter eller vid ett telefonsamtal med en av dessa. Det kan således vara fråga om anteckningar angående gamla uppgifter som är avsedda att utgöra minnesanteckningar. Det är för övrigt omöjligt att fastställa om alla ord och siffror har nedtecknats samma dag.

115 Under dessa omständigheter kan bilaga 133 till meddelandet om anteckningar inte anses utgöra bevis för att sökanden deltog i en samordnad prishöjning som genomfördes under april månad 1990.

116 Användandet av ordet "presidents", hänvisningen till företagen "Enso/Finnboard/Strömsdahl" och det faktum att handlingen innehåller en lista över högre tjänstemän och direktörer från Iggesund, Kopparfors, Enso-Gutzeit och Finnboard utgör inte i sig faktorer som stöder kommissionens påstående att handlingen utgör ett bevis för att prissamverkan förekommit mellan nämnda företag. Även om ordet "presidents" skall anses utgöra en hänvisning till PC, vilket har bestritts av sökanden och MoDo (punkt 97 andra stycket i övervägandena), är det tillräckligt att erinra om att kommissionen inte har visat att detta organs möten hade ett konkurrensbegränsande syfte.

117 Uppgifterna i handlingen om priser och prishöjningar på olika kartongkvaliteter (GC1, GC2 och SBS) stöder inte heller kommissionens argumentation.

118 Även om det förvisso är riktigt att handlingen innehåller siffror som skulle kunna avse priser på olika kartongkvaliteter och planerade prishöjningar, kvarstår dock faktum att ingen exakt siffra kan hänföras till ett visst företags priser eller prishöjningar. I synnerhet innehåller bilaga 133 till meddelandet om anmärkningar inte någon som helst uppgift som kan tolkas så, att den hänför sig till den prishöjning med 69 UKL per ton i Förenade kungariket som sökanden tillkännagav den 9 februari 1990. Detta belopp, som sökanden har specificerat i sina inlagor till förstainstansrätten, har inte ifrågasatts av kommissionen.

119 Vidare skiljer sig de prishöjningar som Iggesunds Bruk respektive sökanden tillkännagav i sådan utsträckning att de inte kan förenas med kommissionens påstående att "de leverantörer av kartong av grafisk kvalitet som nämns i Iggesunds anteckning har alla höjt sina katalogpriser i Förenade kungariket med likartade eller identiska belopp" (punkt 97 sjätte stycket i övervägandena i beslutet).

120 Storleken på den prishöjning med 69 UKL per ton på SBS-kartong som sökanden tillkännagav den 9 februari 1990 skiljer sig nämligen från den prisökning som Iggesunds Bruk tillkännagav den 24 januari 1990, vilken endast uppgick till 50 UKL per ton. Skillnaden mellan dessa prishöjningar är så stor att de inte kan klassificeras som "likartade" eller "identiska".

121 Även om kommissionen i beslutet har hänvisat till storleken på de tillkännagivna prishöjningarna, har den i sina inlagor vid förstainstansrätten bekräftat att storleken på de prishöjningar som Iggesunds Bruk tillkännagav i Förenade kungariket uppgår till 8 procent och att denna ökning skall anses "likna" den prisökning på 8,5 procent som sökanden tillkännagav. Oberoende av om det går att göra en jämförelse mellan prishöjningarna uttryckta i procent, förefaller emellertid kommissionens påstående vara materiellt oriktigt. Det framgår nämligen av den prisdokumentation som är fogad till meddelandet om anmärkningar (bilaga F-12-6) att

Iggesunds Bruks katalogpris på SBS-kartong före den ifrågavarande prishöjningen uppgick till 800 UKL/ton. Iggesunds Bruks prishöjning på SBS-kartong med 50 UKL per ton utgör således en prishöjning med 6,25 procent. Härav följer att de två ifrågavarande prishöjningarna inte ens procentuellt kan klassificeras som "likartade" eller "identiska".

122 Vad slutligen avser kommissionens påstående att det föreligger "frapperande likheter" mellan de priser som anges i bilaga 133 till meddelandet om anmärkningar och de priser som anges dels i Mayr-Melnhofs anteckning av den 11 januari 1990 från ett möte med JMC (bilaga 113 till meddelandet om anmärkningar), dels i Kopparfors anteckning av den 23 januari 1990 angående ett möte med Paper Agents Association (bilaga 130 till meddelandet om anmärkningar) är det utan relevans i sökandens fall, eftersom denna aldrig deltog i nämnda organs möten.

123 I övrigt innehåller den ifrågavarande handlingen flera handskrivna uppgifter som saknar samband med priserna på kartongprodukterna.

124 Med hänsyn till dessa uppgifter anser förstainstansrätten att bilaga 133 till meddelandet om anmärkningar inte kan anses utgöra bevis för att sökanden deltog i en överträdelse av artikel 85.1 i fördraget.

125 Det framgår av det ovan anförda att de handlingar i vilka sökanden uttryckligen nämns inte utgör indicier på att sökanden deltog i en överträdelse av artikel 85.1 i fördraget.

— Medlemskapet i NPI

126 För att bevisa att sökanden deltog i överträdelsen har kommissionen i punkt 121 i övervägandena i beslutet betonat att sökanden "både var medlem i NPI:s styrelse och 'Marketing Committee', ett organ vars roll i samverkan tydligt har visats".

127 Det har påstått att NPI:s företrädare deltog i PC:s och COE:s möten (punkt 42 andra stycket i övervägandena, tabellerna 3 och 6 fogade till beslutet). Eftersom NPI inte företräddes separat i PWG och JMC, har kommissionen gjort gällande att Finnboards representanter i dessa organ deltog i dessa i egenskap av företrädare för NPI samt för egen del och att Finnboard informerade sökanden om de beslut som fattades i dessa organ (se bland annat punkt 38 fjärde stycket och punkt 46 första stycket i övervägandena). Vad gäller COE förefaller kommissionen anse att sökanden informerades om resultaten av detta organs möten av den företrädare för NPI som deltog i dessa (punkt 50 fjärde stycket i övervägandena).

128 Det skall inledningsvis framhållas att kommissionen uttryckligen har medgett i sina inlagor, även om den anser sig ha bevisat vilken roll NPI hade i överträdelsen, att enbart det faktum att sökanden var medlem i NPI inte utgör tillräckliga bevis för att sökanden deltog i den fastslagna överträdelsen. Härav följer, enligt kommissionen själv, att det är nödvändigt att fastställa att sökanden verkligen informerades om beslut som fattades i PWG, JMC eller i förekommande fall COE av en företrädare för NPI eller av en företrädare för ett av de företag som var medlem i NPI och som också deltog i nämnda organs möten. Det skall i detta sammanhang betonas att kommissionen inte heller har ansett att de övriga medlemmarna i NPI kan förutsättas ha deltagit i den fastslagna överträdelsen enbart på grund av att de tillhörde denna sammanslutning. Rena har till exempel inte ansetts delta i den överträdelse som konstateras i artikel 1 i beslutet förrän från och med mars månad 1988, trots att det var medlem i NPI under hela den period som avses i beslutet.

129 Således skall den bevisning som kommissionen har åberopat till stöd för sitt påstående att sökanden informerades om de beslut som fattades i PWG, JMC eller COE, det vill säga bilagorna 38, 102 och 111 till meddelandet om anmärkningar, undersökas separat.

130 Bilaga 38 till meddelandet om anmärkningar, det vill säga Storas förklaring, innehåller uppgift om de tillverkare som informerades om resultatet av PWG:s möten:

"De skandinaviska tillverkarna informerades i allmänhet om resultatet av mötena av den skandinaviska företrädaren som var Finnboards representant. Det var på detta sätt som Kopparfors hölls informerad. Tillverkarna inom Storakoncernen uppfattade saken så att de övriga skandinaviska tillverkarna som informerades var [Rena] (Norge), [Strömsdahl] och Enso (båda Finland)."

131 Det framgår således klart av denna förklaring att Stora endast tror sig veta att sökanden var informerad om resultaten av PWG:s möten. Grunden för denna uppfattning har för övrigt inte angetts. Mot denna bakgrund kan förklaringen inte anses bevisa att sökanden deltagit i en överträdelse av artikel 85.1 i fördraget. Denna slutsats stärks av att Stora i bilaga 38 till meddelandet om anmärkningar inte bara misstänkliggjorde ett annat företag som var medlem i NPI och som inte omfattas av beslutet (Strömsdahl), utan även två spanska företag som var medlemmar av PG Paperboard och som i beslutet inte anses ha deltagit i någon överträdelse.

132 Vad gäller bilaga 102 till meddelandet om anmärkningar har kommissionen gjort gällande att denna handling, som har erhållits av Rena, innehåller anteckningar som har gjorts i samband med mötet den 3 oktober 1988 med NPI:s "Marketing Committee" på Arlanda flygplats. Kommissionen anser att det framgår av denna handling att driftstopp planerades i samband med prishöjningen i april 1989 (punkt 58 andra och tredje styckena i övervägandena i beslutet). Sökanden,

som var närvarande vid detta möte, har uppgett att detta möte bland annat avsåg finansieringen av reklamkampanjen för "Procarton". Kommissionen uppgav under sammanträdet att Renas företrädare, som överlämnade denna handling till kommissionen, hade förklarat att den var fogad till inbjudan till det aktuella mötet.

133 För att kunna bedöma om denna handling bevisar att en företrädare för NPI eller en företrädare för ett företag som var medlem i NPI och som deltog i PWG, JMC eller COE informerade sökanden vid NPI:s möte den 3 oktober 1988 om en samverkan mellan de företag som ingick i PG Paperboard, skall det undersökas om det har visats att anteckningarna skrevs ner vid detta möte.

134 Det kan konstateras att bilaga 102 till meddelandet om anmärkningar inte innehåller några särskilda hänvisningar till NPI. Däremot anges följande i denna handling:

"Hur? PRO-CARTON i ett nordiskt sammanhang. Hur saluföra och till vem. Måste klargöras före mötet i Helsingfors."

135 På grund av hänvisningen till "Procarton" och det syfte som sökanden har påstått att mötet hade, skulle denna uppgift kunna betyda att bilaga 102 till meddelandet om anmärkningar faktiskt avser de diskussioner som fördes vid NPI:s möte den 3 oktober 1988.

136 Eftersom sökanden emellertid har bestritt att den deltog i de diskussioner med konkurrensbegränsande syfte som avses i denna handling, som inte innehåller någon explicit eller implicit hänvisning till sökandens namn eller till den kartongkvalitet som den tillverkar, kan det inte uteslutas att det är fråga om en anteckning angående diskussioner mellan Rena och en eller flera skandinaviska tillverkare som

inte har avsett NPI och som sökanden inte deltog i. Det skall erinras om dels att kommissionen inte har framfört någon annan bevisning till stöd för att diskussioner med ett konkurrensbegränsande syfte fördes vid NPI:s möten, dels att det förefaller framgå av den redogörelse som Renas "managing director" har lämnat, vad gäller frågan om vem som har upprättat de prislistor som utgör bilagorna 110 och 111 till meddelandet om anmärkningar (se ovan punkt 139), att NPI:s möten även var ett tillfälle för de företag som var medlemmar i denna sammanslutning att också hålla möten i vilka endast en mindre grupp företag deltog.

137 Under dessa omständigheter utgör bilaga 102 till meddelandet om anmärkningar inte bevis för att sökanden deltog i en överträdelse av artikel 85.1 i fördraget.

138 Slutligen innehåller bilaga 111 till meddelandet om anmärkningar, en prislista som erhållits av Rena, uppgifter om prishöjningar på GC1-, GC2- och SBS-kartong, som skulle genomföras den 1 oktober 1989.

139 Vad gäller frågan vem som har upprättat denna prislista samt en annan prislista som har erhållits av Rena (bilaga 110 till meddelandet om anmärkningar), har detta företags "managing director" uppgett följande i en skrivelse av den 10 juli 1992 (bilaga 112 till meddelandet om anmärkningar):

"De prislistor som ni nämner fanns bland handlingar från möten med [NPI] och jag har troligen erhållit dem under ett besök i Stockholm angående ett möte med [NPI]. Under dessa besök hade jag normalt flera möten med några av de övriga skandinaviska tillverkarna. Vid denna tidpunkt hade jag hade just börjat arbeta som managing director hos Rena och jag hade ett flertal diskussioner med andra personer inom samma bransch. Denna period var avgörande för vår kartongfabrik som hade gått med stor förlust detta år och det var viktigt för mig att få bästa möjliga underlag för 1990 års budget. Jag fick förmodligen listorna under ett av dessa möten.

Jag förstår att denna förklaring förefaller vara märklig med anledning av omständigheterna för Er undersökning, men såvitt jag minns kan jag inte ha fått dessa listor från [NPI]."

140 Mot bakgrund av denna redogörelse anser förstainstansrätten att det inte kan anses fastställt att Rena erhöll denna lista under ett möte med NPI eller under ett annat möte vid vilket sökanden var närvarande. I detta sammanhang finns det ingen anledning att betvivla trovärdigheten av Renas svar på frågan angående vem som upprättade de aktuella prislistorna.

141 De uppgifter som kommissionen har tillgång till angående de prishöjningar som sökanden tillkännagav kan inte heller anses stödja kommissionens påstående att det framgår av bilaga 111 till meddelandet om anmärkningar att sökanden deltog i prissamverkan.

142 Sökanden tillkännagav nämligen att den skulle höja priserna i Nederländerna med 13 HFL per 100 kg från och med den 1 oktober 1989, vilket senare ändrades till den 1 januari 1990 (bilagorna E-3-3 till E-3-7 i prisdokumentationen). Enligt bilaga 111 till meddelandet om anmärkningar skulle emellertid priset på SBS-kartong höjas med 17 HFL per 100 kg i Nederländerna den 1 oktober 1989. Det framgår även av tabell E fogad till beslutet att sökanden tillkännagav att den skulle höja sina priser i Danmark den 25 maj 1989, det vill säga nästan två månader före den första skrivelsen om tillkännagivande av en prishöjning som sändes av ett annat företag som påstås ha deltagit i prissamverkan (se tabell E fogad till beslutet). Vidare har Stora uppgett (bilaga 39 till meddelandet om anmärkningar, punkt 34) att beslutet att höja priserna på GC-kartong och SBS-kartong med verkan från oktober månad år 1989 hade fattats av PWG i juni månad samma år, det vill säga efter det datum då sökanden tillkännagav att den skulle höja sina priser i Danmark.

143 Med hänsyn till dessa uppgifter, och även om de prishöjningar som sökanden tillkännagav i Tyskland, Frankrike och Förenade kungariket överensstämmer med bilaga 111 till meddelandet om anmärkningar, kan det inte anses framgå av denna handling att sökanden deltog i en prissamverkan. Uppgifterna om prishöjningarna på SBS-kartong kan ha avsett bara Iggesunds Bruk, vilken är den andra tillverkaren av denna kartongkvalitet som påstås ha deltagit i överträdelsen.

144 Mot bakgrund av det ovan anförda anser förstainstansrätten att kommissionen inte har bevisat att NPI eller en företrädare för ett företag som var medlem i NPI och som även deltog i PWG: s, JMC:s eller COE:s möten informerade sökanden om de beslut med konkurrensbegränsande syfte som fattats av dessa organ.

— Sökandens verkliga agerande i prisfrågor

145 Enligt beslutet framgår det av sökandens verksamhetsdokumentation, i den mån den finns tillgänglig, "inte bara ... att Enso-Gutzeits prishöjningar hela tiden överensstämmer med Iggesunds Bruks prishöjningar, som är den andra stora tillverkaren av SBS-kartong, utan även att Enso-Gutzeits priser för oktober 1989 var närmast identiska med NPI:s prislista som har erhållits av Rena" (punkt 121 i övervägandena).

146 Vad gäller initiativet till prishöjning i april 1990 (punkt 86 sista stycket i övervägandena) har kommissionen uppgett följande:

"Den prishöjning på 8,5 procent som Enso tillkännagav att den skulle genomföra i Förenade kungariket är identisk med den som Finnboard anmält för sina grafiska GC-kvaliteter, vilka konkurrerar med Enso-Gutzeits SBS-produkt 'Ensocoat'. Det föreligger nämligen skriftlig bevisning (se övervägande 97) som talar för en samverkan mellan Iggesund, Enso, Kopparfors och Finnboard vid detta tillfälle avseende prishöjningen på grafiska kvaliteter i Förenade kungariket."

147 Det har redan konstaterats att uppgifterna om sökandens prishöjningar på kartong i oktober 1989 inte liknar de uppgifter som förekommer i bilaga 111 till meddelandet om anmärkningar (prislista som erhållits av Rena, se ovan punkt 138) i en sådan omfattning att de stöder kommissionens påstående att det framgår av denna handling att sökanden deltog i en prissamverkan (se ovan punkt 141 och följande punkter).

148 Det har även konstaterats att bilaga 133 till meddelandet om anmärkningar, vilken kommissionen har åberopat som bevis för att sökanden deltog i en samverkan avseende prishöjningen i Förenade kungariket i april 1990, saknar bevisvärde (se ovan punkt 112 och följande punkter). I detta sammanhang har det även klarlagts att de prishöjningar i Förenade kungariket som Iggesunds Bruk och sökanden tillkännagav i början av år 1990 inte kan klassificeras som "likartade" eller "identiska" (se ovan punkt 119—121).

149 Det skall slutligen påpekas att sökandens verkliga agerande i prisfrågor i samband med de höjningar angående vilka kommissionen inte har åberopat någon bevisning gentemot sökanden, det vill säga höjningarna i mars/april 1988, oktober 1988, april 1989 och januari 1991, inte utgör något indicium på att sökanden deltog i en prissamverkan under referensperioden. Sökandens, Iggesunds Bruks och Finnboards ageranden i prisfrågor, som återges i de tabeller som är fogade till beslutet (tabellerna B, C, D och G), liknar inte varandra i sådan utsträckning att det är mindre troligt att sökanden anpassade sig till sina konkurrenters beteende på marknaden än att den deltog i en prissamverkan. Det framgår av fast rättspraxis att även om artikel 85 i fördraget förbjuder all form av samverkan som kan snedvrida konkurrensen, har de ekonomiska aktörerna inte fråntagits rätten att på ett klokt sätt anpassa sig till konkurrenternas konstaterade eller förväntade agerande (se bland annat domen i ovannämnda målet Ahlström Osakeyhtiö m. fl. mot kommissionen, punkt 71).

150 Följaktligen kan sökandens agerande i prisfrågor inte godtas som bevis för att sökanden deltog i en prissamverkan.

— Slutsats

151 De indicier som kommissionen har hänvisat till i beslutet som bevis för att ett företag har överträtt artikel 85.1 i fördraget skall inte bedömas var för sig utan i ett sammanhang (domen i ovannämnda målet ICI mot kommissionen, punkt 68).

152 Vid undersökningen av syftet med PC:s möten, de handlingar i vilka sökanden uttryckligen nämns (bilagorna 44 och 113 till meddelandet om anmärkningar), betydelsen av att sökanden var medlem i NPI och sökandens verkliga agerande i prisfrågor har det konstaterats att inte någon av dessa omständigheter i sig styrker att sökanden deltog i en överträdelse av artikel 85.1 i fördraget.

153 Även om handlingarna i målet bedöms i ett sammanhang anser förstainstansrätten inte att de utgör tillräckliga bevis för att sökanden har överträtt artikel 85.1 i fördraget.

154 Utan att det är nödvändigt att undersöka sökandens övriga grunder till stöd för yrkandet om ogiltigförklaring av beslutet, skall beslutet följaktligen ogiltigförklaras med avseende på sökanden.

## Rättegångskostnader

155 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Eftersom kommissionen har tappat målet, skall den förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna i enlighet med sökandens yrkande.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(tredje avdelningen i utökad sammansättning)

följande dom:

**1) Kommissionens beslut 94/601/EG av den 13 juli 1994 om ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EG-fördraget, IV/C/33.833 — kartong, ogiltigförklaras med avseende på sökanden.**

**2) Kommissionen skall ersätta rättegångskostnaderna.**

Vesterdorf Briët Lindh

Potocki Cooke

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 14 maj 1998.

H. Jung B. Vesterdorf

Justitiesekreterare Ordförande